

СОВЕТСЬКИЙ ГЕНОЦИД В УКРАЇНІ

...Не можна любити народів других,

Коли ти не любиш Вкраїну!...

(З вірша В. Сосюри "Любіть Україну")

Масове вбивство народів і націй, яке характеризувало просування Советського Союзу в Європу, не є новою ознакою його політики експансії. Не є воно і нововведенням, вигаданим просто для того, щоб створити однорідність з відмінностей поляків, угорців, балтійців, румунів, які тепер залишаються на окраїнах советської імперії. Замість того, це була довгострокова характеристика навіть внутрішньої політики Кремля, для якої теперішні можновладці мали достатній прецедент в діях царської Росії. Це справді необхідний крок у процесі "з'єднання", що, як гаряче сподіваються советські вожді, створить "советську людину", "советську націю". Щоб досягнути ту ціль, ту об'єднану націю, кремлівські вожді радо знищать нації і культури, які здавна заселяли Східну Європу.

Те, про що я хочу говорити, це, мабуть, класичний приклад советського геноциду, його найдовший і найширший експеримент русифікації, а саме – винищення української нації. Як я сказав раніше, це тільки логічний наступник таких царських злочинів, як потоплення 10 000 кримських татар на наказ Єкатерини Великої, масові вбивства Івана Грозного при допомозі "відділів СС-ів" – Оприччини, винищення царем Миколою I польських національних лідерів і українських католиків, і ряд єврейських погромів, які періодично плямували російську історію. Все це мало свої відповідники в межах Советського Союзу – нищення інгерманландців [Ingerian nation], донських і кубанських козаків, республіки кримських татар, балтійських націй Литви, Естонії і Латвії. В кожному випадку це вияв тривалої політики ліквідації неросійських народів шляхом усування вибраних частин суспільства.

Україна становить частину південно-східного ССРСР, яка дорівнює просторам Франції й Італії, і має населення приблизно 30 [описка у тексті: правильно – 40] мільйонів. Будучи російською житницею, із-за свого географічного положення, вона стала стратегічним ключем до нафти Кавказу й Ірану та до всього арабського світу. На півночі вона межує з Росією. Доки Україна зберігає свою національну єдність, доки її народ продовжує думати про себе як про українців і домагається незалежності, доти вона становить серйозну загрозу для самого серця советизму. Нічого дивного, що комуністичні вожді надавали якнайбільшого значення русифікації цього самостійно мислячого члена їхнього "Союзу Республік" і вирішили переробити його і пристосувати до свого зразка єдиної російської нації. Бо українець не є і ніколи не був росіянином. Його культура, його темперамент, його мова, його релігія – все є інакше. При бічних дверях Москви, він відмовлявся від колективізації, приймаючи радше депортацію і навіть смерть. Тому було особливо важливо пристосувати українця до прокрустового зразка ідеальної советської людини.

Українське населення є дуже вразливе на расове вбивство його вибраних частин, отже комуністична тактика не наслідувала взірця німецьких нападів проти євреїв. Українська нація є надто багатолюдна, щоб можна було її цілковито знищити ефективним способом. Однак, її релігійне, інтелектуальне і політичне керівництво, її вибрані і вирішальні частини є доволі малі, і тому їх легко ліквідувати. Саме тому советська сокира з повною силою впала на ці групи за допомогою відомих знарядь масового вбивства, депортації і примусової праці, заслання і голоду.

Ця атака виявила систематичний шаблон – увесь процес повторювано знову і знову, щоб протистояти новим спалахам національного духу. Перший удар є спрямований на інтелігенцію – мозок нації, щоб паралізувати решту організму. У 1920, 1926 і знову в 1930-33 рр. вчителі, письменники, мистці, мислителі і політичні провідники були ліквідовані, ув'язнені або депортовані. Як подає журнал "Ukrainian Quarterly" (Український кварталник) за осінь 1948 року, тільки в одному 1931 році були заслані на Сибір 51 713 інтелектуалів. Така сама доля зустріла принаймні 114 визначних поетів, письменників і мистців – найвидатніших культурних провідників нації. За приблизними підрахунками, принаймні 75% українських інтелектуалів і професіоналів у Західній Україні, на Закарпатті і на Буковині були брутально винищені росіянами. ("Ukrainian Quarterly", літо 1949).

Поряд з атакою на інтелігенцію ішов наступ на Церкву, священників і церковну ієрархію – "душу" України. Між 1926 і 1932 рр. було ліквідовано Українську Автокефальну Православну Церкву, її митрополита (Липківського) і 10 000 священників. У 1945 р., коли советська влада була встановлена в Західній Україні, подібна доля зустрінула Українську Католицьку Церкву. Факт, що перед ліквідацією цієї Церкви їй запропоновано можливість приєднатися до Російського Патріярхату в Москві – політичного зняряддя Кремля – вказує на те, що єдиною ціллю тієї акції була русифікація.

За два тижні перед конференцією у Сан-Франциско 11 квітня 1945 р. загін військ НКВД оточив катедру Св. Юра у Львові та арештував митрополита Сліпого, двох єпископів, двох прелатів і кількох священників. Всіх студентів міської богословської семінарії було вигнано зі школи, а професорам подано до відома, що Українська Греко-Католицька Церква перестала існувати, що її митрополит арештований, і що його місце посяде єпископ, призначений советською владою. Такі акції були повторені всюди в Західній Україні і поза лінією Керзона в Польщі. Принаймні сім єпископів були арештовані або пропали безвісти. На цій території на волі не залишилося жодного єпископа Української Католицької Церкви. 500 священників, які зібралися, щоб протестувати проти советської акції, були розстріляні, або арештовані. По всьому краю було вбито сотні священників і мирян, а тисячі заслано до таборів примусової праці. Цілі села були обезлюднені. Під час депортації родини було навмисне розділювано: батьків – на Сибір, матерів – до цегельних заводів у Туркестан, а дітей – до комуністичних домів на "виховання". За злочин бути українською Церкву було проголошено організацією, шкідливою для добробуту советської держави, а її членів записано в советських поліцейних досьє як потенційних "ворогів народу". Фактично, за винятком 150 000 членів у Словаччині, Українська Католицька Церква була офіційно ліквідована, її ієрархи ув'язнені, її духовенство розігнано і депортовано.

Ці атаки на "душу народу" мали і матимуть серйозні наслідки для "мозку" України, адже значна частина інтелектуалів традиційно походила з родин духовенства, самі священники були провідниками в селах, а їхні дружини очолювали благодійні організації. Чернецькі чини завідували школами та опікувалися більшістю благодійних організацій.

Третя вістря советської атаки було спрямовано проти фермерів – великої маси незалежних селян – зберігачів традицій, фольклору і музики, національної мови та літератури, національного духу України. Зброя, яку вживали проти них, є, мабуть, найстрашнішою з усіх – виморювання голодом. Протягом 1932 і 1933 рр. 5 мільйонів українців померли від голоду; жорстокості, яку 28 травня 1934 року 73-ій Конгрес [США] засудив як нелюдяну. Була спроба схарактеризувати цю кульмінацію советської жорстокості як економічну політику, пов'язану з колективізацією пшеничних ланів, отже, з потребою у ліквідації куркулів – незалежних фермерів. Але насправді великомасштабних фермерів в Україні було дуже мало. Советський письменник [насправді йшлося про генсека ЦК КП (б) У, який разом із тим був партійним публіцистом, речником] Косіор заявляв у газеті "Ізвестія" від 2 грудня 1933 р.: "Український націоналізм – це для нас головна небезпека", і щоб викоринити цей націоналізм і встановити жажливу одноманітність советської держави, принесено в жертву українське

селянство. Метод, застосований в цій частині пляну, не обмежувався якоюсь окремою групою. Страждали всі – чоловіки, жінки, діти. Врожай того року був достатній, щоб нагодувати людей і худобу в Україні, хоча дещо менший ніж попереднього року. Правдоподібно, великою мірою, це було спричинено боротьбою довкала колективізації. Однак, голод був потрібний советам, отже вони створили його "на замовлення", накладаючи надзвичайно високу зернову квоту як державний податок. Більше того, на тисячах акрів пшеницю ніколи не було зібрано – врожай залишено гнити на полях. Решту збіжжя звезено до державних зерносховищ для зберігання до часу, поки влада не вирішить, як розподілити зерно. Велику частину цього врожаю, такого життєво важливого для українців, експортовано за кордон щоб дістати кредити.

Зіткнувшись з голодом на фермах, тисячі людей покинули сільські околиці і подалися до міст жебрати за їжею. Коли їх вилучували і висилали назад у села, вони залишали своїх дітей у містах в надії, що хоча вони зможуть вижити. Таким чином, тільки в Харкові залишено 18 000 дітей. В селах із тисячним населенням виживала сотня; в інших – половина людей зникла. В місцевостях кожного дня гинуло 20-30 людей. Людоїдство стало звичайним явищем.

Московський кореспондент газети "Christian Science Monitor", В. Генрі Чемберлін, писав у 1933 році:

"У цій апатії і зневірі комуністи вбачали саботаж і контрреволюцію та з безжалісністю, притаманною самовдоволенним ідеалістам, вирішили не припиняти голоду, щоб таким чином провчити селян. Допомога колгоспам була надана, але в недостатній мірі і так пізно, що вже загинуло багато людей. Селяни-одноосібники були залишені напризволяще; а далеко вищий рівень смертності серед селян-одноосібників виявився найсильнішим аргументом за вступ до колгоспів".

Четвертим кроком у тому процесі стала фрагментація українського народу шляхом поселення в Україні чужинців і водночас розпорошення українців по цілій Східній Європі. Таким чином була б знищена етнічна єдність та перемішані нації. Між 1926 і 1939 рр. частка українців в населенні України знизилася з 80% до лише 73%. Внаслідок голоду і депортації українське населення зменшилося в абсолютних числах з 23,2 мільйонів до 19,6 мільйонів, тоді як неукраїнське населення зросло на 5,6 мільйонів. Якщо взяти до уваги, що колись Україна мала найбільший рівень приросту населення в Європі, приблизно 800 000 річно, то можна легко побачити, що російська політика досягнула свого.

Такими були головні кроки систематичного нищення української нації, її поступового поглинання новою советською нацією. Звертає увагу факт, що не було спроб цілковитого знищення, подібного до німецького методу атаки на євреїв. Все-таки, якщо советська програма буде цілком успішна, якщо інтелігенція, священники і селяни можуть бути еліміновані, Україна загинула б так само, як би було убито кожного українця, бо вона втратила б ту частину народу, яка зберігала і розвивала її культуру, її вірування, її спільні ідеї, які керували нею і дали їй душу, що, коротко кажучи, зробило її нацією, радше ніж масою людей.

Не обходилося і без масових нерозбірливих убивств – вони просто не були складовою частиною плану, скоріше випадковістю. Тисячі були страчені, а незліченні тисячі були застрелені на певну смерть у сибірських таборах праці.

Місто Вінницю можна назвати українським Дахау. У 91 могилі лежать тіла 9 432 жертв советської тиранії, розстріляних НКВД у 1937 або 1938 рр. Тіла лежали приблизно від 1937 року на справжніх кладовищах поміж надгробками, в лісах і (яка страшна іронія!) під

танцювальним майданчиком, аж поки їх не відкрили німці в 1943 році. Про багатьох із тих жертв советська влада повідомляла, що вони були заслані на Сибір.

Україна має також своє Лідіце – село Завадка [Морохівська], знищене польськими прибічниками Кремля в 1946 р. Польська Друга дивізія атакувала цю місцевість тричі, вбиваючи чоловіків, жінок і дітей, спалюючи житлові будинки і забираючи господарську худобу. Під час другого нападу червоний командир заявив уцілілим мешканцям: "Така сама доля зустріне кожного, хто відмовиться виїжджати в Україну. Отже, я наказую, щоб впродовж трьох днів село було залишене, інакше я вб'ю кожного з вас".

"Death and Devastation on the Curzon Line" by Walter Dushnyk

[Володимир Душник "Смерть і спустошення по Лінії Керзона"].

Коли село було остаточно евакуйоване, серед 78 мешканців, що вижили, було тільки четверо чоловіків. Протягом березня того ж року два інші українські села були заатаковані тим самим червоним загоном, і з ними повелися більш-менш так само.

Те, що ми тут бачили, не стосується виключно України. Плян, що його совети там використовували, повторювався і далі повторюється. Це є суттєва частина советської програми експансії, бо вона пропонує швидкий шлях для уніфікації різноманітних культур і націй, які складають советську імперію. Те, що цей метод несе зі собою невимовні страждання мільйонам людей, не завершило советів з їхнього шляху. Навіть якби не було іншої причини, тільки ці людські страждання, ми мусили б засудити той шлях як злочинний. Але це ще не все. Це не просто справа масового вбивства. Це є справа геноциду, знищення не лише окремих осіб, але й культури і нації. Навіть якби було можливо досягти [знищення культур і націй] без страждань, ми все-таки були б змушені це засудити, бо все те, що формує націю – споріднення умів, єдність ідей, мови і звичаїв – становить один із найважливіших наших засобів цивілізації і прогресу. Це правда, що нації зливаються і утворюють нові нації (ми маємо приклад цього процесу в нашій власній країні [США]), але це злиття полягає у привнесенні найвищих цінностей, що їх має кожна культура, до спільного фонду благ. Саме таким способом світ посувається вперед. Отже, що ми вважаємо неправильним в советських планах, окрім дуже важливих проблем людських страждань і людських прав, є злочинне марнування цивілізації і культури. Бо советська національна єдність твориться не об'єднанням ідей і культур, але цілковитим знищенням усіх культур і всіх ідей, за винятком одної – советської.

Рафаель Лемкін

Переклад з англійської Романа Сербина